

Spis treści

Wykaz skrótów	XV
Wykaz literatury	XIX
Źródła internetowe	XXXI
Przedmowa	1
Rozdział I. Zagadnienia ogólne o postępowaniu oddłużeniowym osób fizycznych w systemach prawnych państw członkowskich UE	5
§ 1. Uwagi wprowadzające i terminologiczne dotyczące postępowania oddłużeniowego osób fizycznych	5
§ 2. Założenia i cele postępowania oddłużeniowego osób fizycznych	16
§ 3. Europejskie podejście do oddłużenia <i>earned start</i> w aspekcie międzynarodowych tendencji i uregulowań	22
§ 4. Rozwój narodowej legislacji państw członkowskich UE dotyczącej postępowania oddłużeniowego osób fizycznych	26
§ 5. Zakres podmiotowy postępowania oddłużeniowego osób fizycznych a ochrona konsumentów w polityce UE	30
Rozdział II. Socjologiczny kontekst nadmiernego zadłużenia punktem wyjścia dla badań nad europeizacją postępowania oddłużeniowego osób fizycznych	39
§ 1. Problematyka nadmiernego zadłużenia osób fizycznych w państwach członkowskich UE – uwagi ogólne	40
§ 2. Poziom nadmiernego zadłużenia osób fizycznych w państwach członkowskich UE	46
§ 3. Źródła nadmiernego zadłużenia osób fizycznych	50
I. Przyczyny powstawania nadmiernego zadłużenia osób fizycznych	50
II. Uwarunkowania sprzyjające nadmiernemu zadłużaniu się osób fizycznych	54
III. Tożsamość zachowań konsumenckich zorientowanych na własną korzyść	58
IV. Wpływ zaufania, kapitału społecznego oraz kultury na nadmierne zadłużenie osób fizycznych	60
V. Wpływ instytucjonalny i prawny na nadmierne zadłużenie osób fizycznych	64
	IX

§ 4. Skutki nadmiernego zadłużenia osób fizycznych	66
§ 5. Sposoby walki z nadmiernym zadłużeniem osób fizycznych	68
§ 6. Społeczno-kulturowe podstawy europeizacji postępowania oddłużeniowego osób fizycznych	70
Rozdział III. Legitymizacja Unii Europejskiej do działań legislacyjnych w zakresie europeizacji postępowania oddłużeniowego osób fizycznych	75
§ 1. Uwagi wstępne na temat pojęcia zjawiska europeizacji	75
§ 2. Dotychczasowe działania UE podjęte w kierunku europeizacji nadmiernego zadłużenia i postępowania oddłużeniowego osób fizycznych	80
I. Działania podjęte w kierunku europeizacji nadmiernego zadłużenia osób fizycznych	81
II. Działania podjęte w kierunku europeizacji postępowania oddłużeniowego osób fizycznych	85
§ 3. Uzasadnienie potrzeby europeizacji postępowania oddłużeniowego osób fizycznych	90
§ 4. Podstawy traktatowe dla unijnego postępowania oddłużeniowego osób fizycznych	94
§ 5. Rekomendowany kierunek i metoda regulacji unijnego postępowania oddłużeniowego osób fizycznych	102
§ 6. Wybór odpowiedniego aktu dla unijnego postępowania oddłużeniowego osób fizycznych	105
Rozdział IV. Postępowanie oddłużeniowe osób fizycznych w wybranych europejskich systemach prawnych	111
§ 1. Systematyka narodowych modeli ustawodawczych regulujących postępowanie oddłużeniowe osób fizycznych	111
§ 2. Model skandynawski, na przykładzie Szwecji	115
I. Ewolucja postępowania oddłużeniowego w Szwecji	115
II. Postępowanie oddłużeniowe (<i>Skuldsaneringslag</i>)	117
1. Przesłanki wszczęcia postępowania	117
2. Procedura	118
III. Wnioski z doświadczeń praktycznych	120
§ 3. Model germański, na przykładzie Niemiec	122
I. Ewolucja postępowania oddłużeniowego w Niemczech	122
II. Postępowanie oddłużeniowe (<i>Restschuldbefreiung</i>) oraz upadłościowe (<i>Verbraucherinsolvenzverfahren</i>)	123
1. Uproszczone postępowanie upadłościowe dla konsumentów i byłych drobnych przedsiębiorców (<i>Verbraucherinsolvenzverfahren und sonstige Kleinverfahren</i>)	124

Spis treści

A. Przesłanki wszczęcia postępowania	124
B. Procedura	126
2. Postępowanie oddłużeniowe (<i>Restschuldbefreiung</i>)	128
A. Przesłanki wszczęcia postępowania	129
B. Procedura	130
III. Wnioski z doświadczeń praktycznych	131
§ 4. Model romański, na przykładzie Francji	134
I. Ewolucja postępowania oddłużeniowego we Francji	134
II. Postępowanie oddłużeniowe (<i>Rétablissement personnel</i>) oraz restrykcyjne (<i>Surendettement</i>)	136
1. Konsumentkie postępowanie restrykcyjne (<i>Surendettement</i>)	138
A. Przesłanki wszczęcia postępowania	138
B. Procedura	138
2. Konsumentkie postępowanie oddłużeniowe (<i>Rétablissement personnel</i>)	139
A. Przesłanki wszczęcia postępowania	139
B. Procedura	140
III. Wnioski z doświadczeń praktycznych	142
§ 5. Model angielski	144
I. Ewolucja postępowania oddłużeniowego w Anglii i Walii	144
II. Sądowe postępowania oddłużeniowe (<i>Bankruptcy, Debt Relief Order i County Court Administration Orders</i>) oraz pozasądowe postępowania ugodowe (<i>Individual Voluntary Arrangements i Debt Management Arrangements</i>)	146
1. Postępowania sądowe	146
A. Postępowanie upadłościowo-oddłużeniowe (<i>Bankruptcy</i>)	146
B. Uprozczone postępowanie oddłużeniowe (<i>Debt Relief Order</i>)	151
C. Sądowo-administracyjne postępowanie (<i>County Court Administration Orders</i>)	152
2. Postępowania pozasądowe	153
A. Dobrowolne postępowanie ugodowe (<i>Individual Voluntary Arrangements</i>)	153
B. Porozumienie w zakresie zarządzania długiem (<i>Debt Management Plan</i>)	156
III. Wnioski z doświadczeń praktycznych	157
§ 6. Model polski	159
I. Ewolucja postępowania oddłużeniowego w Polsce	159

II. Postępowanie oddłużeniowe, czyli postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej	161
1. Przesłanki wszczęcia postępowania	161
2. Procedura	162
III. Wnioski z doświadczeń praktycznych	165
Rozdział V. Dorobek europejskich ustawodawstw w zakresie postępowania oddłużeniowego osób fizycznych	169
§ 1. Zbieżne założenia ustawodawcze wynikające z europejskiego podejścia do oddłużenia <i>earned start</i>	171
I. Oddłużenie jako wyjątek od zasady <i>pacta sunt servanda</i>	171
II. Ograniczony dostęp do postępowania oddłużeniowego	173
1. Niewypłacalność	173
2. Dobra wiara	176
3. Ograniczenia ilościowe i czasowe możliwości oddłużenia .	180
III. Zasłużone oddłużenie i resocjalizacja dłużnika poprzez plan spłat	181
IV. Oddłużenie obejmujące jak najszerszy zakres niespłaconych zobowiązań dłużnika	184
V. Dostępność usług doradczych	186
§ 2. Zbieżny procesowy gwarancje w europejskich postępowaniach oddłużeniowych	187
I. Proporcjonalne i równe traktowanie wierzycieli w postępowaniu oddłużeniowym	187
II. Zawieszanie indywidualnych egzekucji cywilnoprawnych	190
III. Pozostawienie dłużnikowi koniecznych środków dla dalszej egzystencji	191
1. Ochrona dochodów dłużnika	192
2. Przedmioty wyłączone z masy upadłości	194
IV. Niskie koszty postępowania oddłużeniowego	195
§ 3. Zbieżny kierunek transformacji europejskich postępowań oddłużeniowych	200
I. Odejście od obowiązkowego etapu pojednania jako warunku wszczęcia oddłużenia	200
II. Krótsze okresy trwania planu spłat	203
III. Stosowanie planów zerowych niewymagających spłaty wierzycieli	205
IV. Ograniczenie ilości długów uprzywilejowanych	208

Rozdział VI. Postulaty <i>de lege ferenda</i> unijnego postępowania oddłużeniowego osób fizycznych	211
§ 1. Wskazanie założeń i celów unijnego postępowania oddłużeniowego osób fizycznych	212
I. Uwagi ogólne dotyczące unijnego postępowania oddłużeniowego osób fizycznych	212
II. Oddłużenie jako element pozanormatywnej koncepcji zrównoważonej odpowiedzialności za nadmierne zadłużenie społeczne	214
III. Transparentne przesłanki wszczęcia unijnego postępowania oddłużeniowego osób fizycznych	220
1. Formalnoprawne przesłanki wszczęcia unijnego postępowania oddłużeniowego	222
A. Jurysdykcja krajowa	222
B. Właściwość miejscowa i rzeczowa sądu	224
C. Wymogi formalne wniosku o otwarcie postępowania oddłużeniowego	225
2. Materialnoprawne przesłanki wszczęcia unijnego postępowania oddłużeniowego	227
A. Zdolność oddłużeniowa	227
B. Podstawy ogłoszenia unijnego postępowania oddłużeniowego	231
3. Legitymacja do złożenia wniosku	241
IV. Zbieżne skutki oddłużenia	242
§ 2. Postulaty <i>de lege ferenda</i> unijnego postępowania oddłużeniowego wynikające ze zbieżnych rozwiązań europejskich ustawodawstw	245
I. Postulat <i>de lege ferenda</i> efektywności i ekonomizacji unijnego postępowania oddłużeniowego osób fizycznych	245
1. Ograniczenie roli sądów w postępowaniu oddłużeniowym	246
2. Dobrowolne ugody alternatywą dla sądowego postępowania oddłużeniowego	249
3. Krótkie plany spłat i dostępność planów zerowych	251
II. Postulat <i>de lege ferenda</i> dostępności do unijnego postępowania oddłużeniowego osób fizycznych	252
1. Ograniczony obowiązek ponoszenia przez dłużnika kosztów sądowych unijnego postępowania oddłużeniowego	252
2. Publiczne biura informacji finansowej	254

III. Postulat <i>de lege ferenda</i> aktywizacji i integracji społecznej dłużnika	255
§ 3. Inne postulaty <i>de lege ferenda</i> związane z unijnym postępowaniem oddłużeniowym osób fizycznych	260
I. Postulat <i>de lege ferenda</i> unijnego postępowania oddłużeniowego funkcjonującego obok innych form renegocjacji długu	260
1. Sądowe postępowanie oddłużeniowe	261
2. Pozasądowe postępowania ugodowe	264
3. Sądowe postępowanie o zatwierdzenie układu	265
4. Sądowe postępowanie restrukturyzacyjne	267
II. Unijny rejestr oddłużonych	268
III. Fundusz Oddłużeniowy	270
Zakończenie	273
Indeks rzeczowy	281